

שירת הסביבה

שלושה עורבים / יהונדב פרלמן

עורכת המדור: ד"ר עדנה גורני
ednagorney@yahoo.com

שְׁלוֹשָׁה עוֹרְבִים שְׁחֹרִים צוֹפִים עַל הַמִּפְרָץ
עַל שִׁפְךְ הַקִּישוֹן הַמְתַּפְתֵּל בּוֹאֲכָה הַנִּמְל
עַל שֵׁשׁ אֲנִיּוֹת הַסּוֹחֵר הַמְמַתִּינּוֹת לַפְּרִיקָתָן

לֵהֵק הַיּוֹנִים מִתְאַבֵּף מֵעַל לְמַמְגוֹרוֹת דָּגוֹן
רַפְּכֵת כְּחֻלָּה עוֹשָׂה דְרָפָה לְנִהְרָהּ בְּעוֹד
הָאֲדָמָה מְדְרִימָה לְתֵל אָבִיב

נוֹפָה שֶׁל הָעִיר מִנְחָה עַל הָאֲצִטְבָּה כְּאֶפֶן
כְּמִשְׁקֵלֶת הַנִּצְבֶּרֶת לְעֲרָמָה, לְהַר, לְתַקּוּפַת
חַיִּים שְׂאִין לָהֶם הוֹפְכִין

בְּעֵקוּלֵי הִירִידָה לְמוֹסְכִים בְּמַרוֹץ נָגֵד
יוֹם שְׁשֵׁי הַקָּצֵר מְכַל יָמִים אָנִי חוֹלֵף
עַל שְׁלֶשֶׁת הָעוֹרְבִים בְּלֵב מְלֵא קִנְיָה

התשובה המפתיעה מופיעה בבית הבא – המשורר עוצר את התנופה ומקפיא את המבט. הנוף שנפרש, שהתקדם, מונח עתה כמשקולת כבדה, כאותו הר שממנו צופים בנוף. מועקה נבנית מעצם העצירה, והיא באה לידי ביטוי בבית החותם את השיר, במרוץ להשלים את כל המטלות ביום ששי הקצר עד שאפשר יהיה לשבות ממעש. המשורר שנמצא בתוך המרוץ הזה, מרוץ החיים, מקנא בשלושת העורבים. כפי שתיאר לעצמו קודם לכן שהם מביטים בנוף שהוא רואה, גם עכשיו הוא מתאר לעצמו שיש במה לקנא. אולי כי הם שלושה והוא אחד? אולי כי הם משתהים ונחים בעוד שעליו מוטלות משימות? אולי כי הם נשארים למעלה והוא צריך לרדת? הפער בין הירידה למוסכים והלב מלא הקנאה הוא גם הפער בין המשורר לשלושת העורבים, הפער שלא ניתן לגישור בינינו לבין בעלי החיים. האם הם חופשיים מהמרוץ או שמא הם נתונים במרוץ אחר, או אם בעורבים עסקינן – אולי במעוף אחר?

שלושה עורבים צופים על המפרץ. המשורר רואה את שלושת העורבים ורואה את הנוף, ומדמיין את מבטם של העורבים חולף על המראה שנפרש מתחתם ומתחתיו, נוף עירוני חיפאי. המבט כפול, של המשורר ושל העורבים, או ליתר דיוק של המשורר שמתאר לעצמו במה מביטים העורבים. ייתכן כמובן שהם מביטים בדברים אחרים ואיננו יודעים כלל מה הם חושבים לעצמם כאשר הם מסתכלים. מה הם רואים ובמה הם מתמקדים? סביר להניח שאינם חושבים במילים שלנו – שפך הקישון, נמל, אוניות, יונים וממגורות דגון. למי שמכיר את חיפה – הנוף נגלל מילה אחר מילה בעיני רוחו או רוחה. קורא שאיננו מכיר את העיר דומה אולי יותר לאחד העורבים – אין לדעת אילו נופים עולים בדעתו כאשר הוא קורא את המילים. תיאור הרכבות מכניס אותנו אל חוויית הנסיעה, אחת נוסעת צפונה והשנייה מדרימה – כמו התחלה של שאלה במתימטיקה.

מקורות

יהונדב פרלמן. 2006. על פי הדיבור. ירושלים: עמדה / כרמל.

זאב לבינגר. עורב עירוני, צבעי שמן על בד. 60X70 ס"מ.

